

Jaargang 2, augustus 2015
Verkoopprijs € 1,95

Natuurhus

Almelo

Foto Yvonne Kuiphuis

Zomer

Het is zomer. Welkom kleine vos op onze Buddleya. Vlinders zijn voornamelijk actief op zonnige en warme dagen. Dat komt omdat ze zich eerst moeten opwarmen voordat ze kunnen vliegen. De meeste vlinders zijn dan ook te zien op mooie voorjaars- en zomerdagen. Vlinders zijn bloembezoekers en daarom tref je ze over het algemeen op bloemrijke plekjes aan.

Yvonne Kuiphuis

Colofon:

Het Natuurhusblad is een gezamenlijke uitgave van: AstronA, Imkersvereniging 't Iemenschoe, IVN, Groei & Bloei, KNNV en Nivon.

Oplage:

900 exemplaren

Uitgave:

augustus 2015

Redactiewerkgroep:

Ron Poot - Geesje Vinke - Jenny van Dorsten - Jurgen Foortjes - Robert van Lente - Yvonne Kuiphuis

Eindredactie:

Suzan Crooijmans, OOK. voor teksten

Vormgeving:

Jos van het Reve, Weidevogel Reclameproducties

Drukwerk:

Blad.nl

Lid worden?

Bent u enthousiast over de Stichting Natuurhus Almelo en/of één van de betrokken verenigingen? Ga naar www.natuurhusalmelo.nl/vrienden en word lid!

Heeft u een idee, vraag, artikel of foto? Neem contact op voor 1 september via info@natuurhusalmelo.nl. Sluitingsdatum kopij voor het volgende nummer is 10 september.

Adres:

Tijdelijk Natuurhus, Deldensestraat 205, 7601 RT Almelo
telefoon: 0546-451483 bereikbaar op maandag, dinsdag en woensdag.

Emailadressen Natuurhus Almelo

Algemeen mailadres (webmaster):	info@natuurhusalmelo.nl
Bestuur stichting Natuurhus Almelo (secretariaat):	secretaris@natuurhusalmelo.nl
Foto's en artikelen voor het Natuurhus blad:	redactie@natuurhusalmelo.nl
Aanmelden van vrijwilligers:	vrijwilliger@natuurhusalmelo.nl
Natuur- en milieueducatie scholen:	onderwijs@natuurhusalmelo.nl
Opgeven voor cursussen (zoals natuurgidsen):	cursus@natuurhusalmelo.nl
Jeugdactiviteiten Scharrelkids:	scharrelkids@natuurhusalmelo.nl
Adreswijzigingen en aanmeldingen vrienden:	ledenbeheer@natuurhusalmelo.nl

Inhoud

Inhoudsopgave

Bestuur ... Ron Poot (Natuurhus)	4
Gastheerschap ... Jelly in 't Hof en Hannie Snel (Nivon)	5
Centrale ligging Natuurhus Hagenpark biedt mooie kansen ... Jenny van Dorsten (IVN)	6
De Groene Loper: Burgers aan zet ... Jenny van Dorsten (IVN)	8
Padden veilig naar de overkant ... Wiepke van de Vliet (IVN)	10
Van de jonge natuurliefhebbers ... Yvonne Kuiphuis en Marijke Kwant (IVN)	12
In beeld ... Ron Poot (Natuurhus)	14
De 'Nacht van de Nacht' komt eraan ... Robert van Lente (AstronA)	15
Met de bus naar Boskoop ... Anne Nijs (Groei & Bloei)	16
Activiteitenkalender	17
Natuur geneest ... Pierre Marnette (KNNV)	21
Onder de sterrenhemel ... Robert van Lente (AstronA)	22
Gezoem ... Jurgen Foortjes ('t Iemenschoer)	24
Minder afval, maar hoe? ... Inge de Bruin-Kooij (Nivon)	26
Groei & Bloei ... Anne Nijs (Groei & Bloei)	28
Licht op Duurzaam Almelo ... Geert ten Tusscher	30
Nijreesbos, Paddenstoelenparadijs ... Jenny van Dorsten (IVN)	31
Door het oog van de fotograaf ... Wim Scheltens (Nivon)	33
Uit de oude doos ... Albert Eshuis (IVN)	33
Vrienden van Natuurhus Almelo	34
Natuurhus Almelo, de zes verenigingen	35

De juiste STAP om fitter te worden!
Voor mannen en vrouwen
Ook voor bedrijven en instellingen

Bianca van Marle-Paus
Mooie Vrouwenweg 45, 7608 RC Almelo
www.hardloopschool-demooievrouw.nl

Bestuur

Samenwerken in

Tijdelijke natuur

Ron Poot, Natuurhus

Het Natuurhus brengt verenigingen bij elkaar. Een mooi voorbeeld hiervan is het project Tijdelijke natuur. Het IVN was mede initiatiefnemer, samen met de gemeente. De KNNV inventariseert flora en fauna en dit jaar heeft ook de bijenvereniging zich aangesloten. Op de locatie zijn bijenplanten ingezaaid en de imkers van 't Iemenschoter hebben er kastjes voor de koninginnenweek geplaatst.

Enkele jaren geleden heeft de gemeente in samenwerking met de verenigingen van het Natuurhus een stukje bedrijvenpark vrijgegeven voor de natuur. Tijdelijk, totdat er een bestemming komt voor de aanleg van industrie. Dit stukje tijdelijke natuur ligt ten noorden van het Bedrijvenpark Twente. Een paar jaar is er niet meer gemaaid en inmiddels is er een flinke ruige begroeiing van allerlei plantensoorten.

Dit gebied is aantrekkelijk voor dieren. Ree, patrijs, fazant en torenvalk verblijven er graag. Verder zijn er heel wat

zangvogeltjes die afkomen op het zaad van de planten en talrijke insecten waaronder vlinders en libellen.

Bijen

Inmiddels gonst het nog meer in dit gebied. Met medewerking van de gemeente is er een flink stuk voormalig maïsland aan toegevoegd en dit is ingezaaid met Phacelia en andere bijenbloemen. Dat geeft deze zomer een rijke bloei en dat is belangrijk voor de honingbij. De bijen hebben het moeilijk en deze extra impuls kan hen een handje helpen. Bijenvereniging 't Iemenschoter is hierbij natuurlijk nauw betrokken en heeft een plekje ingericht voor koninginnenteelt. Bij het stukje natuur staat een informatiebord over de bijen. Een bezoekje waard, deze zomer.

Hoe kom je er?

Vanaf Almelo of Wierden de N36 volgen richting Hardenberg, dan de afslag Bedrijvenpark Twente nemen. De hoofdweg van het bedrijvenpark (Bedrijvenparksingel) uitrijden tot je onder een viaduct doorgaat. Na 100 meter linksaf tot je niet verder kunt. Nabij de hoogspanningskabels ligt de tijdelijke natuur.

Gespecialiseerd in spelt en desem producten

Ootmarsumsestraat 28, Almelo
Telefoon 0546 - 813211

Natuurhus Gastheerschap, iets voor jou?

Jelly in 't Hof, Nivon

Het Tijdelijk Natuurhus heeft plaats voor nog meer vrijwilligers. Het Natuurhus en de heemtuin zijn elke zondagmiddag geopend van 12.00 tot 16.00 uur als pleisterplaats voor wandelaars en fietsers. De vrijwilligers die dit doen, kunnen extra collega's gebruiken.

Vind jij het leuk om op zondagmiddag gastvrouw of gastheer te zijn? Je bent dan ongeveer een keer per maand aan de beurt om met z'n tweeën de gasten te verwelkomen. Voor de bezoekers staan er zitjes en er is een winkeltje met natuurartikelen.

Rondom het gebouw is een educatieve heemtuin met bloemen en planten, een kikkerpoel en bijenkasten. Er is een leeshoek ingericht met een fantastische collectie groene boeken en tijdschriften. Ook is er een groot beeldscherm waarop mooie natuurfilms bekeken kunnen worden. En uiteraard staan in de fraaie tuin heerlijke zitjes, waar genoten kan worden van een kopje koffie, thee of een glas fris.

Kom eens langs op de zondagmiddag om te kijken of het wat voor je is.

Of meld je aan via vrijwilliger@natuurhusalmelo.nl

Genieten van de fraaie tuin in een van de zitjes

Welkom bij Krikkenhaar

Hannie Snel, Nivon

Vindt u het ook zo fijn om buiten te zijn, om te fietsen en te wandelen? Waar kan dat beter dan in ons mooie Twente? Steeds zijn er weer mooie nieuwe plekjes te ontdekken. Eén daarvan is het gebied rond natuurvriendenhuus Krikkenhaar in Bornerbroek.

Behalve in Almelo heeft het Nivon ook een natuurvriendenhuus in Bornerbroek. Het huis bestaat al sinds 1928 en is door enthousiaste vrijwilligers helemaal aan de eisen van deze tijd aangepast. Het is zeker de moeite waard om er eens langs te gaan. Het natuurvriendenhuus Krikkenhaar ligt midden in een bosrijk gebied en de bijna voltooide Doorbraak. Het Nijreesbos en het bos om het natuurvriendenhuus lenen zich voor heerlijke wandelingen en het fietspad tussen Bornerbroek en Zenderen is prachtig.

Het huis is een officieel rustpunt. U kunt er terecht voor een kopje koffie, thee of iets fris. Het mooie, zonnige terras van het natuurvriendenhuus is een prima pleisterplaats.

Voor mensen die langere wandelingen of fietstochten maken, is er mogelijkheid om te overnachten. Voor hen staat een goede keuken ter beschikking. Voor de kinderen is er een kleine speeltuin op het terrein. Het is echt een ontdekking, zo'n leuk huis, gerund door enthousiaste vrijwilligers, met een capaciteit van 75 personen, in zo'n prachtig stuk natuur, dicht bij de stad. Het huis is vanaf half februari tot en met december iedere dag geopend. Kom eens kijken op Krikkenhaar, u bent van harte welkom. Doen!

Op zaterdag 21 november organiseert Krikkenhaar een grootse Winterfair. De jaarlijkse wintermarkt van afdeling Almelo zal daarvan deel uitmaken.

Centrale ligging Natuurhus Hagenpark biedt mooie kansen

Jenny van Dorsten, IVN

Theo van Dijk, secretaris van de Stichting Natuurhus Almelo, namens het Nivon in het bestuur treedt statutair af. Het Nivon haakte aan toen initiatiefnemers Martin Mulder en Frank van Marle al gesprekken met de gemeente hadden gevoerd. De gemeentelijke subsidie zou stoppen en samenwerking met de andere vijf verenigingen was een aantrekkelijke optie.

Warme herinneringen heeft Theo van Dijk aan de beginperiode, toen je, zoals hij het zegt: "je het gevoel had dat het nog echt een project was van, voor en door de zes verenigingen. We hadden echt het idee dat dit dé oplossing was om onze leden ook andere activiteiten te kunnen bieden, ook iets te kunnen betekenen voor anderen."

Scheidend secretaris Theo van Dijk blijft zich inzetten voor het Natuurhus

De meerwaarde van het Natuurhus is volgens hem dat de beweging in Almelo, die zich wil inzetten voor natuur, milieu, duurzaamheid en cultuur numeriek versterkt wordt. Heel belangrijk vindt hij dat er een duidelijk herkenbaar centrum op een duidelijke plek in de stad komt. Een natuurijs dat fungeert als expertisecentrum, waar mensen terecht kunnen met vragen, waar mensen die iets willen betekenen voor milieu, natuur, duurzaamheid of cultuur zich kunnen aanmelden. Die mensen zullen eerder naar de binnenstad komen wanneer we daar een mooi gebouw hebben staan dat op zichzelf al duurzaamheid uitstraalt.

Vrijwilligers

Het Nivon loopt wat terug in ledental en vergrijst en dat speelt ook bij andere verenigingen. Door in zo'n mooi, bijzonder, eigentijds gebouw in de stad te trekken, verliezen die verenigingen hun toch wel wat stoffige imago. "Zo'n nieuwe start op een mooie plek als het Hagenpark trekt gewoon veel meer mensen", aldus Theo van Dijk.

Hij wenst het Natuurhus als het er eenmaal staat, een mooie start toe en een duurzame, bestendige toekomst. Hij hoopt dat er altijd voldoende animo zal blijven bestaan bij heel veel mensen om een bijdrage te leveren en vooral ook om elkaar te ondersteunen bij het streven naar een duurzamere samenleving met belangstelling voor natuur, milieu, cultuur en duurzaamheid, de vier pijlers van het Nivon.

Wel hoopt hij dat het allemaal niet te commercieel zal worden. Helemaal zonder kan het niet, realiseert hij zich. Alles moet tenslotte betaald worden, ook het Natuurhus. Heel belangrijk vindt hij dat voor en door vrijwilligers blijft bestaan. Vrijwilligerswerk vindt hij een heel hoog goed.

De laatste tijd is hij nogal betrokken geweest bij de interne gang van zaken binnen het Tijdelijk Natuurhus. Hij zag daar een groot aantal vrijwilligers die heel gewetensvol en met heel veel plezier hun werk daar verrichtten. De contacten met hen heeft hij bijzonder gewaardeerd en die zal hij, als hij uit het bestuur stapt, zeker gaan missen.

Evenzo zal de Stichting Natuurhus Almelo zijn zeer gewaardeerde inbreng missen, maar uit het bestuur betekent niet uit het oog, want Theo van Dijk blijft zich inzetten voor het Nivon en dat betekent te zijner tijd een heuglijk weerzien in het nieuwe Natuurhus in het Hagenpark.

HAN'S NATUURVOEDING

*Het biologische avontuur voor al
uw dagelijkse boodschappen!*

Wij verkopen producten uit de biologische landbouw waar het respect voor mens, dier en plant voorop staat.

Openingstijden

Maandag t/m vrijdag 09.00 - 18.00 uur
Zaterdag 09.00 - 17.00 uur

Han's Natuurvoeding • Schuttenstraat 4
7607 JA Almelo • Tel.: (0546) 81 00 25
www.hansnatuurvoeding.nl

Het project Ydille in Almelo Noord Oost werd geopend door Godelieve Wijffels directeur van Natuur en Milieu Overijssel

De Groene Loper: Burgers aan zet

Jenny van Dorsten, IVN

Aan de Eschauzierlaan in Almelo Noord-Oost werd op 19 juni feest gevierd. De Groene Loper werd uitgerold. Het is een provinciaal initiatief om allerlei groene burgerinitiatieven in de steden in Overijssel te stimuleren en op weg te helpen. Ook in Zwolle, Deventer, Enschede, Hengelo en Hardenberg zijn groene lopers uitgerold.

Een project als De Groene Loper probeert burgers aan zet te krijgen om hun eigen leefomgeving te verfraaien. Het begrip participatiemaatschappij reikt verder dan gezondheid en welzijn. Ook wat betreft de natuur zitten we in een overgangsfase. Voor het onderhoud van het groen laat de gemeente steeds meer ruimte, ofwel verantwoordelijkheid, aan de burgers. Als buurt kun je zeggen: 'kunnen we het met elkaar misschien wat leuker maken? Door bijvoorbeeld een vlinderweide aan te leggen?'

Natuurhus Almelo werd begin 2015 benaderd om het initiatief te nemen om in samenwerking met IVN Overijssel een Groene Loper voor Almelo te realiseren. Het Natuurhus heeft met de zes samenwerkende verenigingen veel expertise in huis en kan allerlei groene burgerinitiatieven met kennis en ervaring ondersteunen. De Groene Loper doet dat financieel, met een kleine startsubsidie om projecten van de grond te krijgen.

Idylle Noord Oost

Maar liefst twintig projectaanvragen waren er bij aanvang al binnen. De volledige lijst staat hieronder. Een paar projecten lichten we eruit. Zo is er het buurtproject Idylle Noord Oost, de schapen-

melkerij, een project dat beoogt om bewoners en bezoekers bewuster te maken van het buitenleven. Naast stadslandbouw en meer zelfvoorziening is er kostenverlaging voor de gemeente (er hoeft niet gemaaid te worden) en maakt het de woonwijk aantrekkelijker. Er is ecologisch beheer en onderhoud en meer biodiversiteit. Zeldzame landbouwhuisdieren (en bijen) en 'vergeten' gewassen worden behouden. Op biologische en dier-vriendelijke manier worden vlees en gewassen geproduceerd (slow food).

AOC

Het AOC aan de Bornerbroeksestraat is aan het bekijken of ze een deel van hun tuin en veestapel kunnen open stellen voor de buurt. Het streven is de buurt nadrukkelijk te betrekken bij wat ze doen en deelgenoot te laten zijn van wat zij te bieden hebben.

Er is nog een klein beetje ruimte voor nieuwe projecten. Mocht u met een leuk, groen initiatief aan de slag willen dan kunt u op weg geholpen worden door het Natuurhus en de Groene Loper. Stuur een mailtje naar info@natuurhusalmelo.nl

Achttien projectaanvragen

Beweeg-en heemtuin De Hofkamp en IVN

De verwachting is dat het Natuurhus in het Hagenpark in 2017 in gebruik genomen kan worden. Vooruitlopend daarop wordt er een heemtuin gerealiseerd bij De Hofkamp aan de rand van het Hagenpark.

Educatie tuin Erasmusschool

Aanleg educatie tuin Erasmusschool, Praktijkonderwijs, hoek Van Rechteren Limpurgsingel/Kolthofsingel, met als doel bewustwording van de verbouw van gezonde groenten en kruiden en een geur- en kleur- beleefstuin waar gewandeld en gerecreëerd kan worden door jeugd en ouderen.

Moestuיןproject Voedselbank

De Voedselbank Almelo heeft inmiddels drie jaar een Moestuיןproject in de binnenstad van Almelo aan de Zwaluwenstraat. De opbrengst van de moestuin wordt in het wekelijkse voedselpakket verstrekt aan de klanten van de Voedselbank.

Versterking Tijdelijke Natuur nabij Aadorp

Op het bedrijvenpark Twente Noord zijn kavels voorlopig niet in gebruik voor het bouwen van bedrijven. De gemeente Almelo heeft in afstemming met Natuurhus Almelo een gebied aangewezen als tijdelijke natuur. Dit is nu verruigde landbouwgrond. Een deel zal ingezaaid worden met een bloemenmengsel door de bijvereniging. Op locatie zal een koninginnenteelt worden ingericht.

Vleermuisonderzoek Almelo

Vleermuizen zijn beschermde zoogdieren. De gemeente wil graag weten waar kolonies en kraamkamers zitten om daar rekening mee te kunnen houden. Natuurhus Almelo wil graag een bijdrage leveren aan het in kaart brengen van de vleermuispopulatie.

Gierzwaluwonderzoek binnenstad Almelo

De binnenstad van Almelo herbergt een populatie gierzwaluwen. Gierzwaluwen zijn beschermde broedvogels. Bij werkzaamheden moet hiermee rekening worden gehouden. Door inventarisatie van de broedkolonies kan de gemeente inzicht krijgen in de locaties waar gierzwaluwen broeden en deze informatie gebruiken bij het plannen van werkzaamheden in de binnenstad.

Monitoring beschermde planten in en om Almelo

In en rond Almelo komen beschermde planten voor. Hiervan is geen overzicht. Dit overzicht is nodig om bij werkzaamheden zoals aanleg van woonwijken en infrastructuur rekening te kunnen houden met de Flora en Faunawet.

Opzetten informatiepunt voor burgers

Natuurhus Almelo wil een centraal punt zijn voor natuur, milieu en duurzaamheid voor de burgers van Almelo. Hiertoe kan ook behoren het geven van informatie en beantwoorden van vragen op dit gebied. De website kan hiervoor gebruikt worden.

Oogstgroep

Oogstdag nabij Erve Beeklust, organisatie door de Oogstgroep Almelo.

Belang van het project: het in stand houden van oude ambachten, folklore, van zaaïen tot oogsten in originele kledij, het niet verloren laten gaan van dit handwerk met een knipoog naar educatie.

Wijkkruidentuin Geertes Hof Schelfhorst

De Kruidentuin Geertes Hof bestaat sinds 1986 en is gelegen aan de borg Ekenstein. Nieuw gereedschap is nodig om de continuïteit te waarborgen.

Stadsboerderij Beeklust

Op deze kinderboerderij worden veel verschillende boerderijdieren gehouden. Afrasteringen zijn nodig om de dieren in de wei te houden.

Boerenerf 'kleine Hag'

Gelegen aan de rand van de Haghoek, Almelo, daar waar de wijk overgaat in het groen ligt het voormalig boerenerf 'kleine Hag.' De bewoners van deze boerderij, onderdeel van landgoed Huize Almelo willen stapsgewijs het erf en het omliggend perceel een invulling geven die past bij de omgeving en die doet denken aan vervlogen tijden.

Bloemenweide en orchideeën nabij het Hagenpark/Krikkengang

Versterking ecologische waarde orchideeënveldje bij het Hagenpark.

Vlinderkweekproject voor scholen

Het Natuurhus wil vlinders (groot koolwitje) gaan kweken om te demonstreren aan bezoekers en om te leveren aan scholen.

Bijenlint entree Bornerbroek

Entree van het dorp Bornerbroek vanuit Delden, bij de boerderij aan de linkerzijde: maiskuil voorzien van bijenplanten, zodat de kuil en de schuren enigszins aan het zicht worden onttrokken.

De Bleek bij Tusveld

Bij Tusveld is onlangs de Doorbraak gerealiseerd, een nieuwe natuurlijke waterloop die Almelo ook in de toekomst droog moet houden. Vroeger was er op deze plek een bleek waar de was werd gedaan met kwelwater. De bleek ligt nu naast het fietspad tegen een houtwal aan. Doel is om deze bleek in ere te herstellen.

Gereedschap depot bij het Krikkenhaar

Landschap Overijssel heeft meerdere gereedschap depots in Overijssel, echter niet in de omgeving van Almelo. Een wens van het dorp Bornerbroek is om in samenwerking met Landschap Overijssel en de gemeente Almelo te komen tot een gereedschap depot.

Herinrichting Leemslagenplas

Netwerkcontacten zijn gelegd met de Vereniging Westelijke Groene Long. Het Natuurhus heeft hier een faciliterende rol.

Foto: Jelger Herder

Padden veilig naar de overkant

Wiepke van de Vliet (IVN)

Ook dit voorjaar is de Projectgroep Paddentrek Nijreesbos weer druk bezig geweest om 's avonds op de Oude Deldensestraat padden over te zetten. Daardoor bereikten circa zeshonderdvijftig padden veilig de overkant.

Meestal duurt dit overzetkarwei twee tot drie weken, maar dit voorjaar was de tijdsduur aanzienlijk langer. De paddentrek duurde dit voorjaar bijna zes weken, van 10 maart tot half april.

Temperatuur

Omdat de temperaturen regelmatig rond het vriespunt schommelden, bleven veel padden bij koude nachten

knus in hun winterverblijf zitten. Ze trekken het liefst bij vochtig weer en een temperatuur van boven de 6°C. Op 10 maart zijn de eerste vijftien padden overgezet. Daarna heeft het 's nachts een week gevoren. Toen de temperaturen weer omhoog gingen, kwam de paddentrek weer op gang met als hoogtepunt het weekend van 28 en 29 maart. Er werden toen maar liefst 330 padden overgezet. Helaas lagen er ook tientallen dode padden op de weg.

De padden trekken er in het voorjaar in alle vroegte op uit

Na deze opleving was er weer een week geen pad te bekennen om daarna weer af en toe een paar dagen actief te worden.

Veel paddenvrouwtjes, die de paddensnoeren (met eitjes) begin april gelegd hebben, vertrokken daarna weer vanaf De Doorbraak naar een beschut onderkomen. Zo kon het gebeuren, dat ze op de straat met hun 'neuzen' de tegenovergestelde kant opkeken en naar de andere kant overgezet moesten worden. De paddenmannetjes zitten wat anders in elkaar. Zij blijven nog een tijdje langer in het water en willen ook nog paren met de vrouwtjes, die later binnenkomen.

Meedoen aan paddenactie

Op donderdagavond 21 mei was er, onder het genot van een kop koffie met gebak, een goed bezochte bijeenkomst van de Projectgroep Paddentrek Nijreesbos. Volgend jaar wil iedereen weer graag meedoen aan deze paddenactie. Omdat het wenselijk is ook vroeg in de morgen padden over te zetten, is het nodig dat zich meer vrijwilligers melden. Op deze manier kunnen er nog meer padden gered worden. Wie geïnteresseerd is in deze prachtige activiteit kan mailen of bellen naar Elma Bartels (elmajan@hetnet.nl) of Wiepke van de Vliet (wiepkevandevliet@planet.nl, telefoon 0546 433934).

Paddentunnel

Op het traject, waar de gemeente Almelo de paddentunnel heeft aangelegd, werden geen overstekende padden waargenomen. Deze tunnel is dus een prima oplossing. Misschien kunnen er in de toekomst meer tunnels aangelegd worden.

Je kind centraal

Twentepoort Oost 10, 7609 RG Almelo
tel. 0546 545 070

www.kovdecirkel.nl

kinderdagverblijf | buitenschoolse opvang | gastouderopvang

Van de jonge

Scharrelkids

De wereld van insecten

Yvonne Kuiphuis en Marijke Kwant, IVN

De wereld van insecten, dat is wat de groepen 7 en 8 het komend schooljaar kunnen gaan zien op de jaarlijkse tentoonstelling. Dit kleurige en interessante onderwerp is een idee waarmee de leerkrachten zijn gekomen.

Vorig jaar hebben we tijdens de tentoonstelling aan de leerkrachten gevraagd of ze een idee hadden voor een onderwerp voor de volgende tentoonstelling. Er zijn veel voorstellen binnengekomen. Het onderwerp wat we hebben uitgekozen is: insecten. De tentoonstelling is in de lege winkel in de Hagenborgh, tegenover het Hagenpark. Duidelijk te herkennen, aan de banner en waarschijnlijk zullen er ook een aantal insecten op het raam verschijnen. Er zijn geen kosten aan verbonden.

Ondertussen zijn we al een heel eind gevorderd. Eerdaags kunnen we beginnen met plakken en in elkaar zetten. Er zijn vijftien panelen met informatie. We hopen dat er ook dit jaar weer veel scholen de tentoonstelling komen bezoeken. De scholen kunnen een afspraak maken en zijn dan een uur op bezoek op de tentoonstelling.

Ook een vlinder is een insect

We beginnen met een kort inleidend praatje. Daarna mogen de leerlingen zelf aan de slag. Elke leerling krijgt een vragenboekje. De vragen en antwoorden staan op volgorde. Er zijn ook meerdere doe-dingen.

Lijkt het u leuk om te helpen om de tentoonstelling te bemannen, neem dan contact op Maryke Kwant: kwant-maryke@gmail.com

Tijden

*Vrijdag 2 oktober, 16.00 uur opening.
5 oktober t/m 16 oktober voor scholen (gratis en op afspraak). Tijdstip: 9.00 tot 14.00-15.00 uur
11 en 18 oktober van 14.00 tot 17.00 uur, open voor publiek.*

natuurliefhebbers

Met de camera op safari

Een foto van een luipaard of een olifant? Dat wordt lastig. Maar in de tuin van het Natuurhus vind je vast iets anders moois om op de foto te zetten.

Een dikke bij met stoere tijgerstrepen. Een knalblauwe strontvlieg. Een eendagsvlinder op zijn allerlaatste dag. Of gewoon een mooie bloem. Een blad vol rupsen. Een kudde mieren. Maak jij de mooiste 'wildfoto' voor een mooi plekje in het volgende Natuurhus Magazine?

Neem wel je eigen fototoestel of mobieltje mee! Heb je die niet, vraag dan het toestel van een van je ouders.

Zondag 13 september, voor kinderen van 7 t/m 12 jaar. Tijdelijk Natuurhus 10.00-13.00 uur. Aanmelden kan tot 11 september. Fijn als je laat weten dat je komt.

Waarom zoemen bijen?

Een wesp. Een hommeltje. Een bij. Ze lijken zoveel op elkaar. Hoe zie je wie wat is? Waar zit het verschil?

En hebben bijen echt een koningin? Is er dan ook een kroonprinses? Waarom zoemen bijen zo hard? En honing maken... hoe doen ze dat?

Wil jij alles weten over bijen? Kom dan naar Natuurhus!

Zondag 13 september, voor kinderen van 4 t/m 6 jaar. Tijdelijk Natuurhus 10.00-12.00 uur. Aanmelden kan tot 11 september.

Paddestoelenexcursie

In de herfst barst het bos van de paddestoelen.

Waar komen die zo opeens vandaan? Hoe komen ze zo

verschillend? Mag je ze plukken? Zijn ze giftig?

Hoe komt het elfenbankje aan zijn naam?

Eten eekhoorntjes eekhoorntjesbrood? Zit er echt inkt in inktzwammen?

Ga mee op paddestoelenexcursie naar het Nijreesbos en ontdek hoeveel verschillende soorten paddestoelen daar groeien.

Zondag 11 oktober, voor kinderen van 7 t/m 12 jaar. Tijdelijk Natuurhus 10.00-13.00 uur. Meld je wel even aan. Dit kan tot 9 oktober.

Op een grote paddenstoel

Zijn alle paddenstoelen rood met witte stippen?

Wonen er echt kabouters in? Hoe moet dat dan in de zomer? Als er nergens paddenstoelen staan? Kom ook paddenstoelspelletjes spelen en maak je eigen paddenstoel.

Zondag 11 oktober voor kinderen van 4 t/m 6 jaar. Tijdelijk Natuurhus 10.00-12.00 uur. Aanmelden tot 9 oktober.

Natuurwerkdag

Trek je oude spijkerbroek en je laarzen aan en steek je handen uit de mouwen. Snoei je eerste boom. Zaag takken van een wilg. Ruim dorre bladeren op. Wied onkruid. Bij het Natuurvriendenhuis Kriekenhaar is van alles te doen. Na afloop eten we met elkaar een pannenkoek. Die heb je dan dik verdiend.

Zaterdag 7 november voor kinderen 7 t/m 12 jaar. Verzamelen om 10.00 uur bij Kriekenhaar. De dag duurt tot 15.00 uur. Aanmelden kan tot 6 november.

Kabouterpad

Een tuin vol kabouters. Speciaal voor jou. Kun jij ze allemaal vinden? Ze willen van alles van jou weten. Of je appels lust. En waar die dan groeien. Hoe een bloem eruit ziet. En of je die kunt tekenen. Waar is je rode puntmuts? Zet hem op en kom naar het Natuurhus.

Zondag 8 november voor kinderen van 4 t/m 6 jaar. Tijdelijk Natuurhus 10.00-12.00 uur. Aanmelden kan tot 6 november.

Schrijf vast in je agenda:

Kerstknutselen

zondag 13 december van 10.00-13.00 uur.

Voor alle Scharrelkids.

Meer informatie in het volgende Natuurhus Magazine.

Aanmelden doe je bij: scharrelkids@natuurhusalmelo.nl.

Vermeld daarbij welke activiteit, naam en leeftijd van het kind, telefoonnummer van een ouder/verzorger.

Kosten € 3,00 per keer of € 10,00 per jaar.

Graag tot ziens!

Lynn en Janneke

Henk, Annette en Yvonne

Bellinckhof, westelijke groene long

Ron Poot, Natuurhus

Aan de westzijde van Almelo is een groot groen gebied, bekend onder de naam Bellinckhof. Deze naam is afkomstig van een oude havezate die daar oorspronkelijk lag. De naam is overgegaan op het landgoed, dat rond 1920 door textielbaron Ten Cate in de omgeving is gebouwd.

Bellinckhof is een gevarieerd open gebied, waarvan een groot deel met agrarische bestemming. Het is er behoorlijk vochtig en in vroeger tijden was de ooievaar een vaste bewoner van dit deel van Almelo. Nog steeds zie je hier veel slootjes, met in de zomer een kleurige begroeiing van moerasspirea, grote wederik, kattenstaart en waterweegbree.

Kenmerkend voor Bellinckhof is de aanwezigheid van landgoederen, grote huizen met landschapstuinen en oude bomen, aangelegd door de rijke textielfabrikanten van weleer. Dit geeft het gebied een parkachtig karakter. Het Ten Cate plantsoen, de algemene begraafplaats met mooie vijverpartijen en het Beeklustpark liggen aan de rand van Bellinckhof. Hier stroomt ook de Weezebeek, omzoomd door eiken en bosjes. Het parkachtige gebied is rijk aan vogelsoorten zoals Boomklever en spechten, die zich thuisvoelen in de grote oude bomen.

Ook de plantengroei kent kenmerkende bossoorten als bosanemonen, gewone vogelmelk en bosviooltje. Achter het crematorium kun je via een kruip-door-sluip-door paadje achter het landgoed komen. In het bosje groeien salomonszegel en dalkruid. Het weggetje achter het landhuis is pittoresk en rijk aan vogels, vlinders en bloemen.

De grote bomen langs de Weezebeek en het Beeklustpark zijn bij de roeken erg geliefd als nestelplaats. Op diverse plekken broeden zij in flinke kolonies. Voor de bewoners in de omgeving is dat niet altijd een pretje; in de broedtijd maken deze kraaiachtigen een boel lawaai. Gelukkig duurt het maar een paar maanden en roeken hebben ook hun goede kant. Hun hoofdvoedsel bestaat uit insecten en ze eten heel wat emelten weg uit de omgeving.

De 'Nacht van de Nacht' komt eraan

Robert van Lente, Natuurhus

Terwijl u misschien nog lekker geniet van de nazomer, zijn diverse betrokkenen bij het Natuurhus druk bezig met de voorbereiding van het jaarlijkse evenement 'Nacht van de Nacht'. Dit is namelijk een prima gelegenheid om de Almelose bevolking te informeren over lichtvervuiling en te interesseren voor het Natuurhus en de deelnemende verenigingen.

De naam 'Nacht van de Nacht' zou de suggestie kunnen oproepen dat het hier gaat om de nacht waarin de duisternis het langst duurt. Maar nee, het betreft niet de lange nacht van 21 december, maar de nacht die een uur langer duurt omdat de wintertijd begint. De datum is dit jaar goed te onthouden: in de nacht van 24 naar 25 oktober duurt het etmaal niet 24 maar 25 uur.

De 'Nacht van de Nacht' bestaat al meer dan tien jaar. Hoewel er een landelijke website actief is, ligt de nadruk vooral op activiteiten van plaatselijke natuur- en milieuverenigingen. Al vele jaren doet de Almelose afdeling van IVN mee aan deze campagne. Door middel van een excursie 'bij nacht' worden deelnemers bewust gemaakt van het nachtelijk leven in de natuur en de lichthinder

die dit verstoort. Sinds een aantal jaren doet ook AstronA mee aan dit evenement omdat het kijken naar de sterrenhemel steeds meer hinder ondervindt van de lichtvervuiling in stad en land.

Doe mee

Dit jaar hopen we de bekendheid en betrokkenheid verder te vergroten. Dat betreft zowel interne als externe partijen. De andere verenigingen worden uitgenodigd om ook iets te doen wat gerelateerd is aan de nacht of de herfst. Tegelijk proberen we de gemeente Almelo, de bibliotheek en plaatselijke scholen erbij te betrekken. Om dit evenement te laten slagen zijn we grotendeels afhankelijk van de inzet van leden. Samen kunnen we er wat van maken! Doe mee en meld je aan via de website.

Met de bus naar Boskoop

Anne Nijs, Groei&Bloei

De beurs Plantarium is het trefpunt voor mensen uit het groene vak en voor plantenliefhebbers. Op de laatste dag van de beurs, zaterdag 29 augustus, zijn de leden van Groei&Bloei van harte welkom op deze internationale, groene beurs die elk jaar gehouden wordt in het Plantariumgebouw.

De eerste drie beursdagen is Plantarium een trefpunt voor mensen uit het groene vak, de vierde dag van dit evenement staat in het teken van het contact tussen kweker en consument. Voor tuiniers en plantenliefhebbers is dit een unieke gelegenheid om veel nieuwe en bijzondere planten bij elkaar te zien en meer dan 250 kwekers en andere standhouders te ontmoeten.

U treft er een breed scala aan planten aan: vaste planten, waterplanten, fruitbomen, leivormen, struiken, coniferen, clematissen en nog veel meer. Allemaal in topvorm, want wat op het Plantarium wordt gepresenteerd, geldt als het visitekaartje van de groensector.

Ook kunt u meestal een grondmonster uit uw tuin laten testen. De plantenziekten deskundigen kunnen u vertellen aan welke kwaal uw aangetaste plant of struik lijdt (foto meenemen). Er zijn doorlopend demonstraties van stekken, enten, vormsnoei, maar ook bloemschikdemonstraties van bekende arrangeurs. Ook kunt u workshops volgen. En op deze laatste beursdag bieden de kwekers ook veel planten te koop aan.

Bij binnenkomst krijgt u een plattegrond uitgereikt. In de PR-stand van Groei&Bloei kunt u een gratis kopje koffie of thee krijgen op vertoon van uw lidmaatschapspas 2015.

Bezoek aan twee tuinen meer

In Boskoop is nog veel meer te zien op tuingebied. Er zijn veel kwekerijen, maar ook mooie particuliere tuinen. Na het bezoek aan Plantarium gaan we naar de particuliere tuin de Linverhof en tot slot naar Plantentuin Esveld. De Linverhof ligt midden in het Groene Hart. Aan de Middelburgseweg kijk je aan de ene kant uit op een

uitgediepte polder met weilanden en aan de andere kant liggen de Boskoopse kwekerijen. De tuin heeft de stijl van een Engelse landschapstuin. Ook is er een groentetuin en een boomgaard.

Plantentuin Esveld is al vanaf 1865 een familiebedrijf. Ruim een halve eeuw is de kwekerij een voortrekker op het gebied van bijzondere en exclusieve tuinplanten. De historie en kennis is zichtbaar in de kwekerij. De Japanse esdoornstuin, die buiten ruim 700 verschillende esdoornsoorten, nog een tiental andere Nederlandse Plantencollecties bevat, is ruim een hectare groot.

29 augustus naar Boskoop

Dagprogramma

- Bezoek Plantarium
- Bezoektuin 'de Linverhof'
- Bezoek Plantentuin Esveld

De prijs van deze dag is € 37,50 voor leden, niet-leden € 45,00 (bus en entree). 08.00 uur vertrek bij de Sporthal De Schelfhorst in Almelo. 19.00 uur terug in Almelo.

Zelf zorgen voor eten en drinken.

Aanmelden voor 20 augustus, liever eerder, via het inschrijfformulier op de website

Uw betaling overmaken naar rekening

35.48.19.054 t.n.v. KMTF-afd. Almelo, onder vermelding van busreis 29 augustus en uw naam. De betaling geldt als deelnemersbewijs.

Activiteiten

De zes verenigingen hebben samen een heel gevarieerd en breed activiteitenaanbod voor hun leden (samen bijna 1.000) en belangstellend publiek. Zo heeft het NIVON een leeskring en er zijn werkgroepen fotografie, olieverf-schilderen, patchwork/quilten en tekenen/schilderen. In deze groepen staat het gezamenlijk bezig zijn met de hobby centraal, soms wordt iemand uitgenodigd voor het geven van instructie. Groei & Bloei organiseert onder andere lezingen over tuinonderwerpen en excursies naar fraaie tuinen. Het KNNV verricht veel veldonderzoek naar planten en dieren. Bijenvereniging 't Iemenschoer geeft informatie over het houden van bijen, AstronA geeft educatie op het gebied van de sterrenkunde en IVN schenkt veel aandacht aan educatie over duurzaamheid, natuur en milieu.

Wekelijkse activiteiten in het Nivon-nus, Smetanastraat 55A, Almelo

Bij alle activiteitengroepen zijn nieuwe leden van harte welkom. Leden van de andere bij het Natuurhus aangesloten verenigingen zijn welkom onder dezelfde voorwaarden als de 'eigen' leden van Nivon-Almelo. Het komt meestal neer op vergoeding van materiaalkosten en een bijdrage voor koffie of thee. Kom gerust eens kijken!

- Maandagmiddag, 13.30 uur: Olieverfschilderen, contact Marjolein Haaksman,
- Dinsdagmiddag, 13.30 uur: Patchwork en quilten, Janny Hammink
- Woensdagochtend, 09.30 uur: Teken en schilderen, Ali Jansen

Overige activiteiten

- Eerste maandag van de maand, 19.30 uur: Fotografie, Wim Scheltens
- Een aantal donderdagmiddagen verspreid door het jaar, 14.00 uur: Leeskring, Hannie Snel

Nivon-Almelo is altijd bereikbaar via info@nivonalmelo.nl en via telefoonnummer 0546 707 094. (eventueel bericht inspreken; u wordt dan zo spoedig mogelijk teruggebeld).

(Vertrek)adressen activiteitenkalender:

Beeklustpark:	Kinderboerderij/Stadsboerderij/Park: parkeren bij Ledeboerslaan 3, Almelo
Canisius:	Langs het Slot tussen Canisius en firma Toon Langeveld
Nivon-nus:	Smetanastraat 55A, Almelo
Ootmarsum:	Parkeerplaats hoek Oldenzaalsestraat en Wolfheze
Oude weverij:	Sluiskade NZ 14, Almelo
Schelfhorst:	Winkelcentrum Schelfhorst, Ingang oostzijde (optiek)
De Schouw:	Kerkplein 3, Almelo
Tijdelijk Natuurhus:	Deldensestr. 205, Almelo
Zwembad:	Het Sportpark, Sluiskade NZ, Almelo
Hagenborgh:	Tussen Wok en Action
Krikkenhaar:	Krikkenhaar 11, Bornerbroek
Meesterhuis:	Ypeloschoolweg, Ypelo
Fayersheide:	Walstraat, Vriezenveen
Noordikslaan:	Noordikslaan 47, Almelo
Korenmol:	Korenmol 'De Hoop', Nieuwstraat 71, Almelo

Hieronder vindt u de activiteitenkalender. De meest actuele versie vindt u op www.natuurhusalmelo.nl

Tip! De activiteitenkalender is uitneembaar, dus bewaren aan het prikbord kan!

AUGUSTUS 2015

datum	activiteit	tijd	plaats/vertrek	aanmelding	vereniging	kosten
za 1	Amfibieën, overige waterdieren; monitoring poelen in de Doorbraak 1, Mokkelengoor	10.00	Meestershuis	Aanmelding verplicht Nel Windt 06-54690622	KNNV	geen
wo 12	Perseïden kijkavond	21.30-23.00	Nog niet bekend	www.astrona.nl	AstronA	geen
za 29	Busexcursie Plantarium Boskoop			www.almelo.groei.nl	Groei & Bloei	

SEPTEMBER 2015

datum	activiteit	tijd	plaats/vertrek	aanmelding	vereniging	kosten
wo 2	Avondexcursie			www.almelo.groei.nl	Groei & Bloei	
do 10	Honigkeuring			't Iemenschouer		
za 12	Natuurwerkdag Fayersheide	9.30-13.00	Fayersheide	Maartje de Zeeuw (voorlopig 0546-825840)	IVN	geen
zo 13	Scharrelkids 7 t/m 12 jaar: Met de camera op Safari	10.00-13.00	Tijdelijk Natuurhus	scharrelkids@natuurhus.nl 0546-866247	IVN	€ 3
zo 13	Scharrelkids 4/5/6 jaar: Bijen	10.00 -12.00	Tijdelijk Natuurhus	scharrelkids@natuurhus.nl 0546-866247	IVN	€ 3
zo 13	Vogels kijken vanuit de vogelkijkhut in nieuwe natuur bij Rijssen Koffie/thee met koek € 1	9.30	Intratuin	idebruinkooij@hotmail.com	KNNV	Niet-leden € 3
zo 13	Wandelen in Oldenzaal eo	10.00	Slot Canisius	f2hh.rijper@hetnet.nl	NIVON	vervoer
do 17	Thema-avond	20.00-21.30	Tijdelijk Natuurhus	www.astrona.nl	AstronA	geen
vr 18	Eetcafé	18.00	Nivon-nus	j.boersbroek@hetnet.nl 0546-818713	NIVON	leden € 7,50 niet-leden € 8,50
za 19	Wandeling Reggedal, Archem (of omgeving), Henk v.d. Aa	13.30-16.30	Zwembad	Henri Jansen 0546-870586	IVN	vervoer
za 26	Plantenruil	9.30-11.00	Kinderboerderij Beeklust	www.almelo.groei.nl	Groei & Bloei	geen
za 26	Natuurwerkdag Fayersheide	9.30-13.00	Fayersheide	Maartje de Zeeuw (voorlopig 0546-825840)	IVN	geen
zo 27	Fietsen	10.00	Tijdelijk Natuurhus	info@nivonalmelo.nl	NIVON	geen

OKTOBER 2015

datum	activiteit	tijd	plaats/vertrek	aanmelding	vereniging	kosten
vr 2	Opening Tentoonstelling voor basisscholen groep 7/8	16.00-17.00	Hagenborgh	kwantmaryke@gmail.com	Natuurhus	geen
zo 4	Paddenstoelenexcursie Nijrees, Laura Brummelhuis en Henri Jansen	14.00-16.00	Voet Nijreesberg	Henri Jansen 0546-870586	IVN	vervoer
za 10	Natuurwerkdag Fayersheide	9.30-13.00	Fayersheide	Maartje de Zeeuw (voorlopig 0546-825840)	IVN	geen
zo 11	Tentoonstelling voor publiek	14.00-17.00	Hagenborgh		Natuurhus	geen
zo 11	Scharrelkids, 7 t/m 12 jaar: Paddenstoelen in het Nijreesbos	10.00-13.00	Tijdelijk Natuurhus	scharrelkids@natuurhus.nl 0546-866247	IVN	€ 3
zo 11	Scharrelkids 4/5/6 jaar: Paddestoelen	10.00-12.00	Tijdelijk Natuurhus	scharrelkids@natuurhus.nl 0546-866247	IVN	€ 3
zo 11	Wandelen in Reestdal	10.00	Slot Canisius	info@nivonalmelo.nl	NIVON	vervoer
zo 18	Tentoonstelling voor basisscholen en publiek	14.00-17.00	Hagenborgh	-	Natuurhus	geen
za 24	Natuurwerkdag Fayersheide	9.30-13.00	Fayersheide	Maartje de Zeeuw (voorlopig 0546-825840)	IVN	geen
za 24	Nacht van de nacht, gecombineerde avondexcursie; zie kranten	19.30-21.30	Gravenallee	Henri Jansen 0546-870586	IVN/Astrona	geen
wo 28	Informatieavond: 'Lekker lang, lekker laat, lekker veel', Huub Driesen	20.00-22.30	De Schouw	www.almelo.groei.nl	Groei & Bloei	Leden gratis, niet-leden € 3

NOVEMBER 2015

datum	activiteit	tijd	plaats/vertrek	aanmelding	vereniging	kosten
za 7	Scharrelkids 7 t/m 12 jaar: Nationale natuurwerkdag bij Krikkenhaar	10.00-15.00	Krikkenhaar 11	scharrelkids@natuurhus.nl 0546-866247	IVN	geen
za 7	Natuurwerkdag Fayersheide	9.30-13.00	Fayersheide	Maartje de Zeeuw (voorlopig 0546-825840)	IVN	geen
za 7	Dagexcursie naar de Gelderse Poort met nadruk op trekvoegels, carpoolen en lunchpakket meenemen, Henk v.d. Aa en Henri Jansen	8.30-17.00	Zwembad	Henri Jansen 0546-870586	IVN	vervoerskosten

NOVEMBER 2015 (VERVOLG)

datum	activiteit	tijd	plaats/vertrek	aanmelding	vereniging	kosten
zo 8	Scharrelkids 4/5/6 jaar: Kabouterpad	10.00-12.00	Tijdelijk Natuurhus	scharrelkids@natuurhus.nl 0546-866247	IVN	€ 3
zo 8	Wandelen	10.00	Slot Canisius	f2hh.rijper@hetnet.nl	NIVON	vervoer
do 19	Thema-avond	20.00-21.00	Tijdelijk Natuurhus	www.astrona.nl	AstronA	geen
za 21	Natuurwerkdag Fayersheide	9.30-13.00	Fayersheide	Maartje de Zeeuw (voorlopig 0546-825840)	IVN	geen
za 21	Engberstrijkenen Blauwe Kieken, rietganzen en de rest, Henk v.d. Aa	15.00-18.00	Zwembad	Henri Jansen 0546-870586	IVN	vervoerskosten
za 21	Wintermarkt		Kriekenhaar	nadere info volgt		
wo 25	Informatieavond: Clematissen, Ton Hannink	20.00-22.30	De Schouw	www.almelo.groei.nl	Groei & Bloei	Leden gratis niet-leden € 3

DECEMBER 2015

datum	activiteit	tijd	plaats/vertrek	aanmelding	vereniging	kosten
za 5	Natuurwerkdag Fayersheide	9.30-13.00	Fayersheide	Maartje de Zeeuw (voorlopig 0546-825840)	IVN	geen
do 10	Kerstbloemschikmiddag		Tijdelijk Natuurhus	www.almelo.groei.nl		
do 10	Sterrenkijkavond	20.00-22.00	Noordikslaan 47	www.astrona.nl	AstronA	geen
zo 13	Scharrelkids, vanaf 7 jaar: Kerstknutselen	10.00-13.00	Tijdelijk Natuurhus	scharrelkids@natuurhus.nl 0546-866247	IVN	€ 3
zo 13	Scharrelkids 4/5/6 jaar: Kerstknutselen	10.00 -12.00	Tijdelijk Natuurhus	scharrelkids@natuurhus.nl 0546-866247	IVN	€ 3
zo 13	Wandelen	10.00	Slot Canisius	f2hh.rijper@hetnet.nl	NIVON	vervoer
za 19	Natuurwerkdag Fayersheide	9.30-13.00	Fayersheide	Maartje de Zeeuw (voorlopig 0546-825840)	IVN	geen
zo 20	Eindejaarswandeling voor IVN leden				IVN	

Natuur geneest

Jeneverbes is kwetsbaar

Pierre Marnette, KNNV

Wie kent niet de jeneverbessen die in veel keukens te vinden is, als smaakmaker van gerechten. De bessen zijn de vruchten van de jeneverstruik, een soort uit de Cipresfamilie. In aantal is de soort sterk achteruit gegaan. Er is onvoldoende verjonging. De waarschijnlijke oorzaken zijn vraat door konijnen en een te zure samenstelling van de bodem.

Jeneverbes (*Juniperus communis*) is gemakkelijk te herkennen aan de naaldvormige 1 tot 2 cm lange stekende bladeren die in kransen van drie, afstaand aan de takken zitten. De plant is tweehuizig. Dat wil zeggen dat vrouwelijke en mannelijke bloemen, die in april-mei bloeien, op aparte planten staan. De bessen worden in het tweede jaar rijp. Ze worden dan zwartblauw van kleur.

Jeneverbes is een soort die groeit op de stuifzanden, de droge heide en in de duinen. Op de arme gronden dus. Daarom komen ze in de oostelijke helft van Nederland voor. Het is een pioniersoort waarvan de zaden kiemen in minerale bodems (stuifzanden), na enkele natte jaren.

Geneeskrachtige werking

Al in de 16e eeuw beschreef de grote meester Doedens de werking van jeneverbess als een middel, dat goed is voor de lever, de maag, tegen krampen en winden. Maar de sterkste werking gaat toch uit van zijn diuretische, vochtafdrijvende eigenschappen. Want naast urinedrijvend is hij ook urinezuurdrijvend (tegen nierstenen), zweetdrijvend, bloedzuiverend antiseptisch (ontstekingswerend) en antireumatisch.

Wordt de jeneverbess gebruikt om jenever te stoken? Ja. Maar ik zal u niet daartoe aanzetten. Want mocht u van plan zijn om illegaal jenever te gaan stoken met illegaal geplukte bessen, dan wens ik u heel weinig succes.

Sterrenkundigen: precieze voorspellers

Robert van Lente, AstronA

Bij de laatste maansverduistering van 4 april bevond ons land zich aan de verkeerde kant van de aarde. Toen hadden ze in Amerika en Azië meer geluk. Dat geluk hebben wij deze keer op 28 september. En nu maar hopen dat er dan geen bewolking is. Want hoe funest dat kan zijn, dat weten we nog wel van de zonsverduistering op 20 maart.

Het schijnt dat onze weerkundigen elk jaar klachten krijgen van boze mensen die mooier weer wensen. 'Meer zon en warmte. Regenen mag het alleen 's nachts.' Wie graag naar de sterren wil kijken heeft dan pech. Gelukkig regeren wij niet over het weer. Meteorologen doen dan ook niet aan weersvoorspellingen. Het weerstelsel is daar veel te complex voor. Ze spreken daarom ook over een weersverwachting. Dat klinkt en is minder stellig.

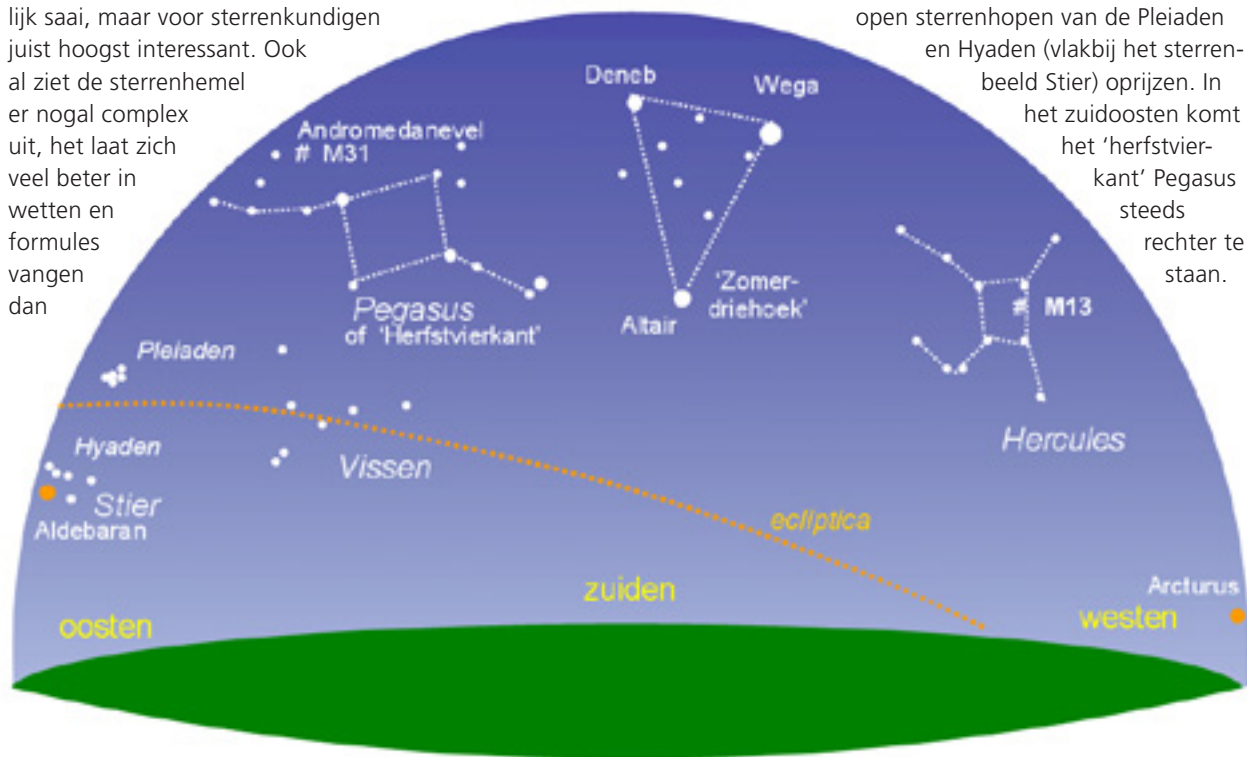
Voorspellen

Net als meteorologen kijken ook astronomen veel naar boven. Het liefst als het donker en onbewolkt is. Zulke omstandigheden zijn voor weerkundigen eigenlijk saai, maar voor sterrenkundigen juist hoogst interessant. Ook al ziet de sterrenhemel er nogal complex uit, het laat zich veel beter in wetten en formules vangen dan

het weer. Sterrenkundigen kunnen dan ook bepaalde verschijnselen heel precies voorspellen! Daardoor kunnen we zelfs een robot op een verre en voorbijvliegende komeet laten landen. De natuurkundige wetten die hierbij in het geding zijn, werden al eeuwen eerder (zonder computers!) opgesteld. De exacte data van zons- en maansverduisteringen kan men dan ook al eeuwenlang voorspellen.

Avondsterren en ochtendplaneten

Het tonen van de sterrenhemel in de herfst (afbeelding 1) vergt weinig voorspellende vaardigheden. Op de maan en de planeten na, ziet het herfstfirmament er immers elk jaar hetzelfde uit. In het oosten zien we de open sterrenhopen van de Pleiaden en Hyaden (vlakbij het sterrenbeeld Stier) oprijzen. In het zuidoosten komt het 'herfstvierkant' Pegasus steeds rechter te staan.

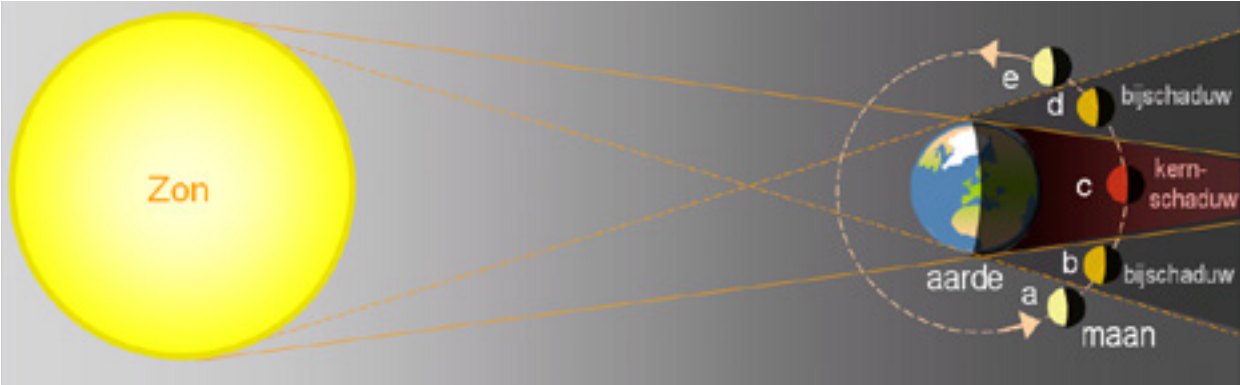
Afbeelding 1. De avondsterrenhemel van augustus tot november 2015

De sterren Deneb, Wega en Altair lijken samen een grote ‘zomerdriehoek’ te vormen maar ze horen eigenlijk bij de sterrenbeelden Zwaan, Lier en Arend. Hercules is in deze tijd alweer duidelijk over zijn hoogtepunt heen en daalt naar het westen. De felle oranje ster die na zonsondergang boven de noordwestelijke horizon schittert, is Arcturus. De planeten Mercurius, Venus, Mars en Jupiter zijn vroeg in de ochtend zichtbaar bij de sterrenbeelden Maagd en Leeuw. Een meer gedetailleerde beschrijving is te vinden op onze website www.astrona.nl.

Maansverduistering

In het vorige Natuurhusblad werd al voorspeld en uitge-

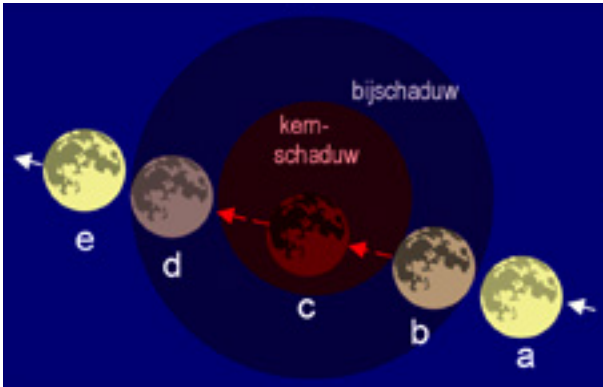
legd waarom er in september, een half jaar na de zons- en maansverduistering van maart/april, weer zoiets zou plaatsvinden. Op 13 september zal er een gedeeltelijke zonsverduistering zijn op Antarctica. Voor het zien van de maansverduistering op 28 september kun je gelukkig thuisblijven, al moet je er wel ongelukkig vroeg uit. Het begint namelijk al om 3.07 uur en eindigt om 6.27 uur. Van 4.11 uur tot 5.23 uur is de maan totaal verduisterd. Dat de maan toch als een bruinrode schijf zichtbaar is, komt door onze aardse atmosfeer, waar rood licht het best doorheen kan dringen. Afbeelding 2 toont hoe de maan tijdens zijn verduistering door de schaduwkegel van de aarde beweegt.

Afbeelding 2. Schematische weergave van een maansverduistering

Kernschaduw en bijschaduw

Als het licht niet vanuit één punt, maar vanaf een groter oppervlak komt, dan ontstaan er achter een object twee soorten schaduw: een kernzone met volledige schaduw en een bijschaduwzone met gedeeltelijke schaduw. In afbeelding 3 zijn ze beide weergegeven. De volle maan (a) komt eerst de bijschaduwzone (b) binnen. Bij ingaan van de kernschaduw (c) is de donkere aardrand goed zichtbaar. Als de maan zich helemaal in de kernschaduw bevindt, is de ‘bloedrode’ kleur op zijn mooist. Na ruim een uur passeert de maan eerst de bijschaduw (d) om bij zonsopkomst weer in het volle zonlicht te staan (e).

Afbeelding 3. Op 28 september is de maansverduistering maximaal (c) om 4.47 uur

Mocht het deze nacht toch onverhoopt bewolkt zijn, dan biedt het schema van de maanfasen voldoende informatie om de maan op een aangenamer tijdstip ongeschonden te bekijken.

Maanfase		augustus	september	oktober	november	zichtbaarheid
Laatste kwartier	☾	7	5	4	3	vooral 's morgens
Nieuwe maan	●	14	13	13	11	niet zichtbaar
Eerste kwartier	☾	22	21	20	19	vooral 's avonds
Volle maan	○	29	28	27	25	hele nacht

De maanfasen van april – augustus 2015

Koninginnen kun je kweken

Jurgen Foortjes, 't Iemenschoer

Een speciale liefhebberij binnen de hobby van het bijen houden, is het telen van koninginnen. De wijze waarop bijen dit zelf doen, is een voorbeeld voor de imker. Zij kunnen gericht koninginnen kweken, uiteraard met behulp van de bijen.

Bijen kweken hun eigen koninginnen. Zij treffen daarvoor voorbereidingen en verzorgen op speciale wijze de larven die de toekomstige koninginnen zullen worden. Als bijen hun moer verliezen, zijn ze zelf in staat om jonge larfjes die voorbestemd zijn een werkbij te worden, alsnog om te bouwen tot koningin, mits ze nog jong genoeg zijn.

Koninginnengelei

Normaal wordt een larfje dat zes dagen larf is voordat het verpopt, eerst drie dagen gevoerd met koninginnengelei. Daarna gaat het met de voeding over op bijenbrood, een mengsel van honing met stuifmeel. Een koninginnenlarfje, dat wezenlijk niet anders is dan die van een werkbij, krijgt gedurende het volledige larvestadium koninginnengelei, waardoor het zich door ontwikkelt tot een volledig volgroeide bij. Eigenlijk zijn werkbijen onvolledig ontwikkelde vrouwelijke dieren waarbij de voortplantingsorganen slechts rudimentair aanwezig zijn.

Redcellen

Als een volk moerloos wordt, en er zijn nog wel larfjes aanwezig die nog op de koninginnengelei zitten, dan kunnen die nog worden doorgevoerd met dit kostelijk voedsel om uit te groeien tot een volwaardige koningin. In zo'n geval gaan de bijen zogenaamde redcellen aanzetten.

Een imker herkent die cellen aan de plek in het nest. In de normale gang van zaken worden koninginnencellen aangemaakt aan de onderrand van het broednest. Is een volk onverwacht moerloos geraakt, dan bouwen de bijen een koninginnencel vaak midden in het broednest.

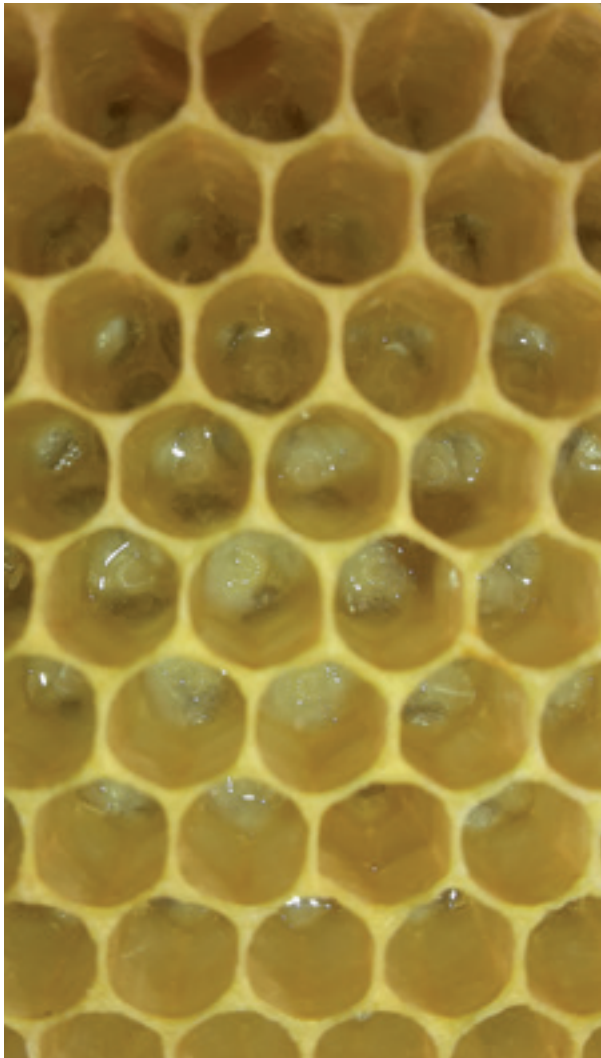
Dopjes

Hoe teelt de imker nu koninginnen? Dat doet hij door een klein, afgesloten kastje met drie ramen te vullen met werkbijen zonder koningin. Bijen merken vrij snel dat er geen koningin aanwezig is. Na een uurtje in dat kastje voelen de bijen zich hopeloos moerloos. Er is geen koningin, maar er zijn ook geen jonge larfjes die

<< Foto: Hans Oude Luttikhuis

hiervoor kunnen worden opgekweekt. Nu kan de imker hele jonge larfjes op dit volkje invoeren die hij zelf heeft geselecteerd uit een volk waarmee hij verder wil telen. In speciale, verticaal geplaatste dopjes kan hij die in het volk inhangen. Hiervoor gebruikt hij speciale deksels waarin zo'n stuk of 20 larfjes kunnen worden ingehangen. Deze larfjes worden doorgaans door de bijen massaal aangenomen om voorbereid te worden op het koninginnenschap.

Na een dag hangt de imker de larfjes over in een daarvoor speciaal klaargemaakt pleegvolk dat de larfjes verder grootbrengt tot volwaardige koninginnen. De larfjes worden hier verder gevoerd tot ze zes dagen oud zijn. Dan worden de koninginnencellen afgesloten voor de metamorfose tot koningin. De cel hangt dan in het nest als een soort pindadop die verder alleen nog maar op temperatuur gehouden moet worden om door te kunnen ontwikkelen.

Geselecteerde larfjes

Gesloten koninginnencel

Paringsvlucht

Om te voorkomen dat de jonge koningin, wanneer ze uitloopt gaat vechten met andere koninginnen (tenslotte hoort er maar eentje in een volk), of dat ze, moeilijk vindbaar, tussen de werkbijen gaat zwerven, hangt de imker een speciaal kooitje om de cel heen waarin hare majesteit uit loopt. Zo kan de imker gemakkelijk de cel met de koningin uit het pleegvolk pakken om die vervolgens over te brengen naar de volgende bestemming. Die bestemming is dan een heel klein bijenvolkje in een heel klein kastje van waaruit ze op paringsvlucht gaat om bevrucht te worden door wel 15 tot 20 darren waarna ze in dat klein volkje begint met het maken van een klein broednestje. Als in dat broednestje de eerste larfjes verpopt zijn en de koningin dus als 'leggende moeder' goed op dreef is, acht de imker haar, nadat ze eerst gemerkt is met een kleurtje en eventueel een rugnummer, klaar om door te gaan naar haar uiteindelijke bestemming. Een andere imker die graag een koningin als deze op zijn stal wil hebben.

Minder afval, maar hoe?

Inge de Bruin-Kooij, Nivon

“Nee, ik gooi geen eten weg”, zegt iedereen als je hem er rechtstreeks naar vraagt. Maar hoe kan het dan dat, gemeten naar gewicht, voedsel (en papier) verreweg de belangrijkste stroom productafval uit een huishouden is? Zijn we zo weinig kritisch naar ons eigen handelen?

Weten we eigenlijk wel hoeveel afval we wekelijks per huishouden produceren?

Volgens onderzoek van Recycling Netwerk, een coalitie van (milieu)organisaties, die zich inzet voor een beter milieu door goede zorg voor afval en grondstoffen, produceert een gemiddeld huishouden wekelijks bijna 15 kilogram productafval en 7 kilo verpakkingsafval. Alleen al het inzamelen en verwerken van deze enorme berg kost ieder jaar meer dan een miljard euro. En de hoeveelheid productafval groeit maar door. Je kunt de afvalketen op drie verschillende punten aanpakken: Preventie, perfecte scheiding en een goede recycling.

Preventie

Wie minder koopt en duurzamer koopt, heeft minder afval. Consuminderen dus. Maar er kan meer. Apparaten repareren, apparaten écht uitzetten, haal de stekker uit het stopcontact, gebruik oplaadbare batterijen, koop navulverpakkingen, gebruik herbruikbare tassen en statiegeldflessen e.d.

Perfekte scheiding

Scheiding aan de bron, bij de huishoudens dus, vraagt discipline en inzet van de burgers. Moeten we scheiden aan de bron? En hebben we dan straks allemaal vijf of meer grotere of kleinere containers in de tuin of afvalscheidingsbakken op het balkon? Of komt er een reeks van containers op diverse punten in de stad te staan, waarheen de burger zijn afval kan brengen? Zoals al in zekere mate hier in Almelo plaatsvindt voor wat betreft glas, kunststofverpakkingen, blik en textiel. Of wordt het nascheiding, dus alles in één grote bak, die door Twente Milieu wordt opgehaald, waarna op het verzamelcentrum bij de afvalverwerking de uiteindelijke scheiding plaatsvindt. Volgens deskundigen levert dat laatste altijd een minder efficiënte scheiding op.

Aan de slag voor een duurzame toekomst

Minder restafval, goed te doen!

We produceren gemiddeld 512 kg afval per persoon per jaar.

Daarvan scheiden we ruim de helft.

Gescheiden ingeleverd:

GFT:	78 kg
Via milieustraat:	66 kg
Oudpapier en -karton:	59 kg
Verpakkingsglas:	21 kg
Elektrische apparaten:	8 kg
Verpakkingsplastic:	6 kg
Verpakkingsmetaal:	5 kg
Textiel:	4 kg
Klein chemisch afval:	1,3 kg

51%

49%

Iets minder dan de helft verdwijnt in het restafval.

van het restafval is 60% nog te scheiden

Restafval

kunnen we verminderen door:

Meer afval-scheiding

Betere afval-scheiding

Afval voor-komen

Hergebruik van afval bespaart grondstoffen, energie en geld

Makkelijker afvalscheiden met de gratis Recyclemanager.
Download de app op:
www.milieucentraal.nl/afval

**milieu
centraal**
ALLES OVER ENERGIE EN NATUREL IN HET DAGELIJKS LEVEN

gebaseerd op afvalcijfers (2012) van RWS Leefomgeving © 2014

Scheiding aan de bron vraagt veel inzet van de burgers

Goede recycling

Voor een hoogwaardige recycling is een goede product-scheiding, waarbij milieuwinst voorop staat, voorwaarde. Hoogwaardige scheiding betekent ook herwinning van grondstoffen, zodat schaarste wordt verminderd of voorkomen. De voorraad grondstoffen in de wereld is immers niet oneindig en Nederland is zeer afhankelijk van geïmporteerde grondstoffen. Daarom moet worden gestreefd naar een zo hoogwaardig mogelijk hergebruik van materialen.

Er valt hier nog veel te winnen, als je bedenkt dat:

- meer dan de helft van de voedselresten nog bij het restafval terechtkomt.
- een belangrijk deel van het oud papier nog altijd in de grijze container van het restafval verdwijnt.
- nog geen kwart van de elektrische apparaten gescheiden wordt ingeleverd.
- inzameling van textiel beperkt wordt tot herbruikbaar textiel, terwijl 70% van het textielafval niet-herbruikbaar is, maar wel in de textielcontainer terecht komt.
- kunststofproducten uit huishoudens nog nauwelijks apart worden ingezameld, maar meestal bij het grof vuil terecht komen.
- batterijen nog veel beter en meer kunnen worden ingezameld.
- inzameling en recycling van matrassen en vloerbedekking nog nauwelijks van de grond is gekomen.

Deze opsomming geeft gelijk aan, waaraan wij als burgers ons steentje kunnen bijdragen. Samen aan de slag om de hoeveelheid restafval terug te brengen van 250 kilo per jaar naar 50 kilo in 2030.

Meer informatie

www.duurzaamdoen.nl
www.recyclingnetwerk.org
www.twentemilieu.nl

Bescherm uw kostbare bezit

Plagdierbestrijding
 •
Houtwormbestrijding
 •
Bedrijfshygiëne

DIERPLAAG CONTROL
 Specialist in preventie en bestrijding

Dierplaagcontrol heeft de volgende certificeringen:

Tel. 0546 563017
www.dierplaagcontrol.nl

Pioenrozen, er zijn duizenden soorten

Anne Nijs, Groei & Bloei

Pioenen staan bekend om hun schoonheid en geneeskracht. Pas tegen het einde van de 19^e eeuw werden pioenrozen in Europa en Amerika uitgebreid gekruist en veredeld. De eerste veredelaars hebben ervoor gezorgd dat we nu kunnen genieten van vele verschillende soorten die prachtig bloeien en geschikt zijn als tuinplant.

Door de grote natuurlijke verscheidenheid en het werk van veredelaars zijn er inmiddels vele duizenden soorten pioenrozen.

Het gewas 'pioenroos' bestaat al zeer lang. Van oorsprong groeien de wilde pioenen alleen op het Noordelijk Halfrond. De centra waar de meeste soorten groeien, zijn de Kaukasus, het Middellandse zeegebied

en de bergstreken van Yunnan en Sichuan, twee provincies in het Westen van China. Door de Grieken en de Romeinen werden zowel wortels als zaden van de plant gebruikt om allerlei kwalen te genezen. Ook in de Aziatische geneeskunde werd en wordt pioenroos toegepast. De wortels van deze plant bevatten namelijk een olie die bacteriën doodt.

Standplaats

Een goede start is van groot belang voor een pioenroos. De plant houdt van zon en ruimte. Let daarop bij het kiezen van een plantplaats in uw tuin.

Als standplaats heeft het grootste deel van de soorten het liefst volle zon of halfschaduw. Pioenen die de hele dag in de schaduw staan, zullen niet of nauwelijks bloeien. Verder is het belangrijk om ze goed de ruimte te geven. Elk jaar zal de plant namelijk een klein stukje uitbreiden. Na een jaar of tien, vijftien gaat de bloei achteruit en wordt het tijd om de plant te delen en op een andere plaats te zetten.

Goede start is belangrijk

Zorg dat de grond goed los wordt gespit, 30 cm diep en 50 cm in doorsnede. Hiermee zorgt u ervoor dat de pioenroos de komende jaren voldoende ruimte heeft om te groeien.

Verbeter schrale zandgrond met vivimus (champost) of potgrond. Dit zorgt de komende jaren voor voeding en houdt vocht vast. Aan zware kleigrond kunt u wat basaltmeel toevoegen. Basaltmeel zorgt ervoor dat zware kleigrond ruller wordt.

Plant de pioenroos met de neuzen 3 tot 5 cm onder de oppervlakte. In geen geval te diep planten! Te diep geplante pioenen zullen niet bloeien.

Druk de grond lichtjes aan en geef indien nodig een beetje water.

Bemest uw pioenrozen elk jaar en u zult versteld staan van hun groeikracht.

Gewasverzorging

Pioenrozen kunnen op alle grondsoorten goed groeien mits niet te nat. Pioenen houden niet van natte voeten. Doorlatende grond is zeer belangrijk voor een goede groei. Daarnaast is voeding essentieel. Vooral bij planten die op zandgrond staan, is het verstandig elk jaar bij te mesten. Dit kan gedaan worden door in februari verteerde stalmest aan te brengen. Door de regen zullen de voedingsstoffen de grond in zakken en bij de wortels komen. Als alternatief kunnen er ook koemestkorrels gebruikt worden, strooi deze in maart/april. Een ideale pH (zuurgraad) voor pioenen ligt rond de 6, is de grond te zuur verbeter deze dan met kalk in het najaar.

Pioenrozen hebben zon en ruimte nodig

Duurzaam Almelo

Geert ten Tusscher

Duurzaamheid is een begrip dat bijna dagelijks en in toenemende mate onder onze aandacht gebracht wordt. Ook Almelo praat over duurzaamheid. Een groep mensen wil graag samen duurzame energie opwekken met een lokaal energiebedrijf. En het nieuwe gemeentehuis wordt geacht de toets der kritiek op het gebied van duurzaamheid met glans te doorstaan.

We willen duurzame energie en stellen onszelf vragen over windmolens en zonnepanelen, over gas, Rusland en Groningen. We zijn bezig met het scheiden van ons afval en proberen dat te beperken. De grijze container met restafval zal nog slechts één keer per maand worden geleegd. Mondjesmaat richten we ons meer en meer op biologische producten in de supermarkt. Een goede kringloopwinkel vinden we belangrijk. Op stille momenten worden we echter gekweld door gewetensvragen over onze vlieguren, niet duurzame auto, onverantwoorde voetafdruk, en andere inconsequenties in ons gedrag.

Duurzaam Almelo

Almelo is een duurzame stad als haar welvaart toekomstbestendig is, als er een goede balans is tussen sociale, economische en ecologische belangen, en als haar inwoners tevreden mensen zijn die hun stad als gezond, veilig en leefbaar ervaren.

Duurzaamheid staat dan ook in Almelo op de agenda. De gemeente heeft haar ideeën en plannen neergelegd in het 'Duurzaamheidsplan 2013 t/m 2016 – De Almelo Acht'. In dit plan passeren allerlei aandachtspunten de revue. Het buitengebied en de groene longen van onze stad. Energiebesparing en verkeer. Mobiliteit en educatie. Een leefbare omgeving en toepassing van het principe van 'cradle to cradle'.

Binnen het Natuurhuis zijn veel mensen bezig met allerlei aspecten van natuur en leefomgeving. Het lijkt mij zeer de moeite waard om met een aantal mensen die daar belangstelling voor hebben meer specifiek bezig te gaan met het onderwerp 'duurzaam Almelo'.

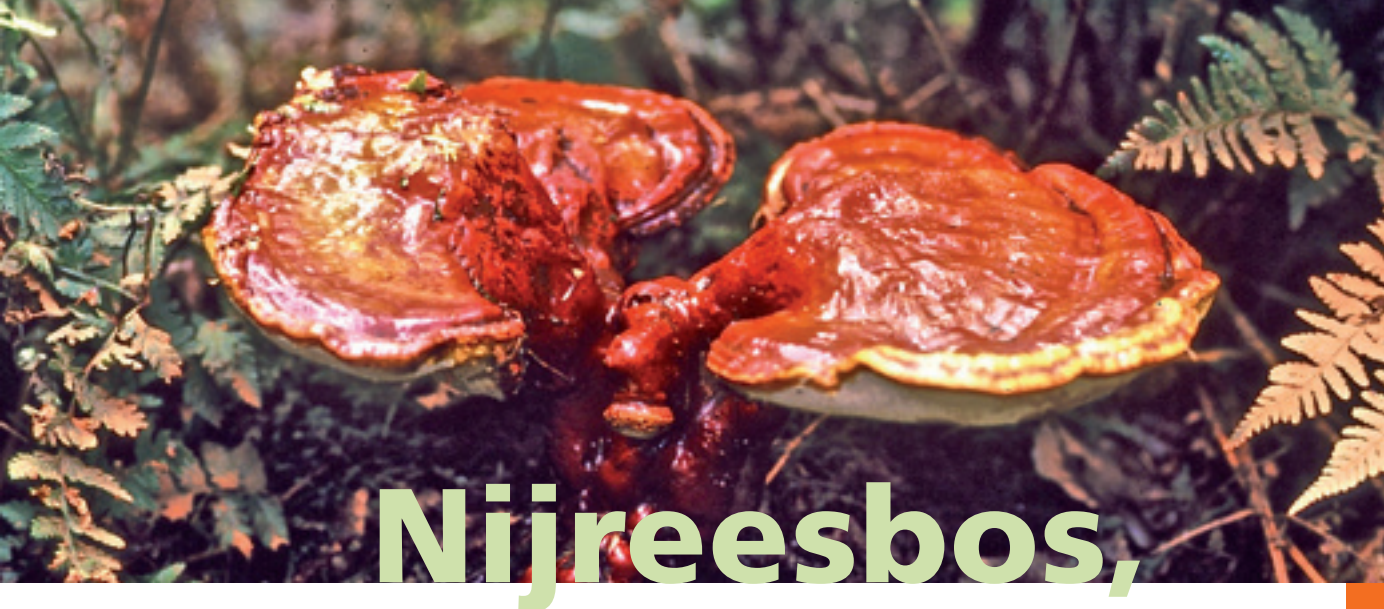
Welke initiatieven zijn er in onze stad en verdienen onze aandacht of meer aandacht dan ze nu krijgen? Kunnen we zelf met eigen initiatieven zorgen en eraan bijdragen dat duurzaamheid nog meer onder de aandacht komt dan nu al het geval is?

Heb je belangstelling om mee te denken of ken je mensen waarvan je denkt dat ze wellicht mee willen doen mail me dan op geert.tus@gmail.com
<http://overijsselduurzaam.nl/nieuwsarchief/204011.aspx?t=+de+almelo+acht>

Definitie Duurzaamheid

Er zijn talloze aspecten in onze levens die samenhangen met vragen over duurzaamheid. Als er een definitie gezocht wordt voor wat duurzaamheid nu precies is, wordt vaak verwezen naar een rapport van de VN dat het begrip duurzaamheid als volgt omschrijft:

Duurzaamheid gaat over de schaarste van de natuurlijke hulpbronnen waarmee onze welvaart wordt voortgebracht, zowel nu als in de toekomst, en het zoeken naar de balans tussen sociale-, ecologische- en economische belangen (People-Planet-Profit). Alle ontwikkelingen die op technologisch, economisch, ecologisch, politiek of sociaal vlak bijdragen aan een gezonde, veilige en leefbare aarde met tevreden bewoners en goed functionerende ecosystemen zijn als duurzaam te bestempelen. ("Our Common Future", rapport van de VN-commissie Brundtland, 1987)

Nijreesbos, Paddenstoelenparadijs

Jenny van Dorsten, IVN

Wat is de aantrekkingskracht van paddenstoelen? Die soms wat mysterieuze verschijningen, die de ene dag opduiken en soms de volgende dag al weer weg zijn? Is het de associatie met kabouters, elfjes, heksen, tovenaars. Of is het het gevoel dat het pas echt herfst is wanneer je paddenstoelen hebt gezocht?

Overall kunnen ze opduiken: in het bos, in het veld, in de tuin of in huis. In alle mogelijke vormen, kleuren en geuren en op de vreemdste plaatsen. Soms gewoon tegen een vochtige muur aan. Met paddenstoelen kan het allemaal. En dan die namen: heksenboleet, dodemansvingers, duivelseieren, zwarte trilzwam, judasoor, truffelknotszwam, elfenbankje. Vreemde, geheimzinnige namen. Het zijn de afvalverwerkers van de natuur, leven vaak van dood materiaal dat volop voor handen is in de bossen.

Ga mee op zoek

Wij gaan ze zoeken in het Nijreesbos, een favoriet wandelgebied voor het hele gezin, maar ook geliefd bij

sporters. Minder bekend is dat het vanwege de grote verscheidenheid aan bomen ook een paddenstoelenparadijs is.

Wonen er nou echt kabouters in een paddenstoel? Heb jij ze al eens gezien? Kan ik op een paddenstoel zitten? Mag ik ze ook proeven? Maar ook: Hoe hou ik een knolamaniet en een kastanjeboleet uit elkaar? Wat is het verschil tussen een inktzwam en een stinkzwam? En waar groeit een vliegenzwam eigenlijk? Of de aardappelbovist?

Al deze vragen kun je kwijt tijdens de paddenstoelenexcursie op zondag 4 oktober van 14.00-16.00 uur onder leiding van een ervaren gids.

kleding voor een actief buitenleven

heren o.a.
Culture
HV Polo
Alan Red
Cavallaro
Vanguard
PME Legend

exclusive & casual clothing
Split Level
men - women

dames o.a.
Mac
IKKS
Oska
HV Polo
Cavallaro
Creenstone
Josephine & Co
Aventures des Toiles

(parkeren kan in de Hagenborgh garage)

Grotestraat 104 Almelo 0546 811411 www.splitlevel.nl

Singravengracht

Door het oog van de fotograaf

Wim Scheltens, Nivon

Aaldrik van Weezep (1929) is al vele jaren een enthousiast en actief lid van de fotogroep van Nivon-Almelo. Om gezondheidsredenen kan hij helaas niet meer deelnemen aan de maandelijkse foto-avonden, de excursies en het organiseren van exposities.

De hier geplaatste foto's getuigen zowel van zijn belangstelling voor (oude) technieken als van zijn oog voor detail, eigenschappen die overigens niet verwonderlijk zijn voor een voormalige meubelmaker.

Sluisdeur

Vogels uit vervlogen tijden

Albert Eshuis, IVN

Toen ik aan het opruimen was, viel mij een oud schriftje in handen met handgeschreven excursies uit 1941 en 1942. Ook toen waren er gure lentes. Dit keer een excursie op de fiets. Opvallend zijn de vele mezensoorten die gesignaleerd worden.

6 april 1941. Wederom ten gevolge van het koude weer, besluiten we in de omgeving van Almelo te blijven en maken den zelfden tocht als op 30 maart, maar nu per fiets en in tegengestelde richting. In het bosch aan de Gravenallee beluisteren we meerdere holenduiven. De beuken bij het heuveltje worden door ons vijf man sterke troepje onderzocht op nestholten van den Zwartten specht, maar zonder resultaat. Plotseling verschijnt echter, onder luid ; " krü, krü, krü" de zwarte en felrode timmerman ten toneele en wijst ons de plaats aan, waar aan de noordwestzijde van een beuk, de ovale nestopening uitgebeiteld is. Het blijkt een mannetje te zijn. De spaanders zijn kort, waaruit we opmaken dat aan den

eigenlijke nestholte nog niet begonnen is, daar in dit geval de splinters langer zouden moeten zijn. Ook laat de specht een klagan 'üüüüü' hooren.

Weer in de Gravenallee gekomen, hooren we een groote lijster, die behalve het vrij eentonige en weinig variërende liedje, een serie toonen laat horen , die we niet van haar gewoon zijn. De Tjiftjaf laat zich hooren, maar de Fitis zwijgt, terwijl deze toch zaterdags wel zijn best deed. Voorts zien we Kramsvogels, Sijsjes, Gele kwikstaarten en Gruto's. Ook de meezen zijn present (Kool-, Pimpel-, Staart-, Kuif-, en Zwartkopmees) Water-snip en Torenvalk vliegen over.

Markthandel Hans Wesselink

Aardappelen en fruit

Ook voor Uw fruitmanden

Bestellingen worden ook thuis gebracht

Tel: 0546 822 523

GP

Vrienden van Natuurhus Almelo

Gouden vrienden van Natuurhus Almelo

- Accountantskantoor Wansink & partner
- BJZ.nu bestemmingsplannen
- Gemeente Almelo
- Huize Almelo
- Kees Smit Tuinmeubelen
- Mentink Advies
- Netwerkschool ROC van Twente
- Provincie Overijssel
- Rabobank Noord Twente
- Saxion HBO Bouwkunde
- Stichting Almelo Parkstad
- Stichting Plattelands Ontwikkeling Almelo
- Trivium Meulenbelt Zorg
- VanMarleWitbreuk BV
- Voskamp Zonnepanelen
- Waterschap Vechtstromen
- Woningstichting Beter Wonen
- Woningstichting St Joseph

Vrienden van Natuurhus Almelo

- Aannemersbedrijf J. ter Horst
- Aermast Holland BV
- AOC
- Asito
- Bartels Ingenieurs
- Benadvido
- Benchmark electronics
- Bibliotheek Almelo
- Bleekkerk
- BLM Architecten BNA –
- Bouwmeester Vastgoed
- Brusse & Masselink Advocaten
- Cogas Duurzaam
- Duurzaam Netwerk Almelo
- Engberink Technische Installaties
- Gebr. Löwik Bouw- en Betonbedrijf B.V.
- GGD
- Giesen architectuur
- Groen Links
- Han's Natuurvoeding
- Hegeman Bouw
- Hof 88
- Indiëcomité
- Installateur Van Kooten
- Kinderopvang De Cirkel
- Lions
- Löwik Installatietechniek
- Nielz
- Notariskantoor Bolding
- Pilkington glas
- Regio Twente
- Schröder Bouw Management
- Scoop
- Sensata
- Sesamacademie
- Slingerbeurs
- Soweco
- Stichting De Klup Twente
- Stichting Pioneering
- StraC Communicatieadvies
- Studio WDG
- Subsidie-adviesbureau Considium
- Twente Milieu
- UT Twente
- Wetenschapswinkel
- VAC Almelo
- Vereniging Vakopleiding Bouwberoepen Almelo en omstreken
- Weidevogel Reclameproducties
- Weppster
- Wessels Print en Sign
- Woningstichting Mijande
- ZorgAccent (Woonzorgcentrum De Hofkamp)

Wilt u ook VRIEND worden van het Natuurhus?
Meld u aan via www.natuurhusalmelo.nl/vrienden.

Wie werken mee aan Natuurhus Almelo? Kijk op
www.natuurhusalmelo.nl > **organisatie** voor
meer informatie over het bestuur en de verschillende
betrokken werkgroepen.

Niet weggooien

Heeft u het Natuurhusblad Almelo gelezen?
Gooi het niet weg, maar leg het bijvoorbeeld in de
wachtkamer van uw huisarts of therapeut of in de huis-
kamer van een sportvereniging, wijkcentrum
of bibliotheek. Zo hebben meer mensen lees-
plezier! Alvast bedankt voor uw medewerking!

Natuurhus

Natuurhus Almelo

Het Magazine Natuurhus is een gezamenlijke uitgave van:

AstronA

AstronA (Astronomie onderwijs Almelo) is een groep van vijf enthousiaste amateur-astronomen die met hun interesse en kennis van sterrenkunde willen delen met jong en oud in en om Almelo. Zij geven lezingen en verzorgen lessen waarbij uiteraard ook telescopen niet ontbreken. Leden van AstronA kunnen deelnemen aan de activiteiten.

www.astrona.nl

Imkersvereniging 't Iemenschoer

't Iemenschoer is de imkersvereniging van Almelo en omstreken en is een van de 220 afdelingen van de Nederlandse bijenhoudersvereniging NBV. Hoofddoel is het bevorderen van de bijenteelt door onder andere voorlichting op scholen en markten, organisatie van thema-avonden en begeleiding van nieuwe imkers die naast een persoonlijk mentor traditiegetrouw hun eerste bijenvolk van de vereniging krijgen.

www.iemenschoeralmelo.nl

IVN

Het Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid (IVN) is een vereniging van vrijwilligers en beroepskrachten die streeft naar meer natuur en een betere kwaliteit van het milieu, door middel van voorlichting en educatie. Almelo is een van de 180 IVN-afdelingen die in Nederland actief zijn. IVN Almelo organiseert cursussen en activiteiten. Leden ontvangen het kwartaalblad 'Mens & Natuur'.

www.natuurhusalmelo.nl

Groei & Bloei

Groei & Bloei maakt mensen bewust en enthousiast voor een groene omgeving in en rondom huis en in de natuur in het algemeen. De vereniging Groei & Bloei heeft landelijk 147 afdelingen. De afdeling Almelo en omstreken organiseert informatie-avonden, excursies, workshops, cursussen, plantenruildagen, open tuinenweekenden en buitenlandse tuinenreizen. Leden ontvangen het maandblad 'Groei & Bloei'.

www.almelo.groei.nl

KNNV

De Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging (KNNV) is een landelijke vereniging voor veldbiologie. De leden houden zich actief bezig met natuurbeleving, natuurstudie en natuurbescherming. KNNV organiseert excursies, lezingen, dia- en film-avonden. Er is ook een inventarisatiewerkgroep actief. Leden ontvangen het kwartaalblad 'Natura'. De afdeling Almelo bestaat al meer dan 100 jaar en was de eerste KNNV-afdeling in Twente.

www.knnv.nl/twenthe

Nivon

Nivon Almelo is een afdeling van het Nederlands Instituut voor Volksontwikkeling en Natuurvriendenwerk (Nivon). Het Nivon is er voor iedereen die zichzelf en anderen wil versterken in de zoektocht naar een eerlijke en groene toekomst. Leden ontvangen het kwartaalblad 'Toorts' en korting op het verblijf in Nivonaccommodaties in binnen- en buitenland.

www.nivon.nl

Vriend

Als vriend van de Stichting Natuurhus of als lid van één van de deelnemende verenigingen heeft u vele voordelen:

- U steunt het project Natuurhus, dat geld nodig heeft om het gebouw in het Hagenpark te kunnen realiseren.
- Deelnamemogelijkheid aan de lokale activiteiten van alle verenigingen tegen dezelfde voorwaarden als de leden.
- U kunt vrijwilliger worden bij een van de vele werkgroepen en u zo verdiepen in wat u interesseert.

- U ontvangt 4 x per jaar het gezamenlijke Natuurhus-magazine per post.
- U ontvangt periodiek een digitale nieuwsbrief.
- Gratis koffie, thee en fris (kleine groepen) in het Tijdelijk Natuurhus in 2015 (bij normaal gebruik, ter beoordeling van het bestuur).

Wilt u vriend worden van de Stichting Natuurhus voor minimaal € 24,- per jaar? Dat kan! Meld u aan als Vriend op de website www.natuurhusalmelo.nl/vrienden.

De Rabobank is een dichtbij-bank

Dit laten we tot uitdrukking komen door lokaal aanwezig te zijn in de samenleving, en hier ook onze bijdrage voor te leveren. Dat is het idee!

Altijd dicht bij u in de buurt!

Rabobank. Een bank met ideeën.

www.rabobank.nl/noordtwente
(0546) 83 88 00

VAN KOOTEN
DAK- EN INSTALLATIETECHNIEK

Compleet in installaties

- ✓ comfort
- ✓ veiligheid
- ✓ duurzaamheid

AL SINDS 1920 DE ZORG VOOR UW WOON- EN WERKKLIMAAT

INSTALLATIE EXPERTS
VEELZIJDIG-BETROUWBAAR

VERWARMING AIRCO/LUCHT ELECTRO/BEVEILIGING LOODGIETERSWERK SANITAIR DAKBEDEKKING TECHNISCH BEHEER

Almelo Telefoon 0546 - 58 10 10 Nijverdal Telefoon 0548 - 62 20 19 Internet www.vankootenbv.net